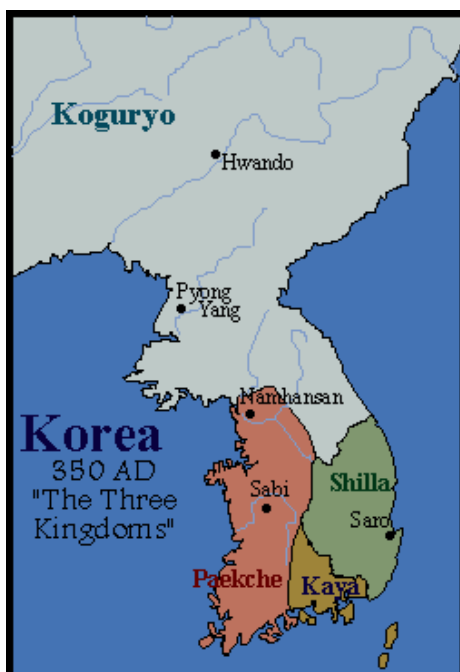

ข้อขัดแย้งในการอ้างสิทธิ์เหนือดินแดนกั้นโคระหว่างจีนกับเกาหลี

ประเทศที่ตั้งอยู่ใกล้ชิดติดกัน มีประวัติศาสตร์และความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันนั้น มักเกิดปัญหาข้อขัดแย้งในเรื่องการอ้างสิทธิ์เหนือดินแดนขึ้น ในกรณีของจีนและเกาหลีก็เป็นเช่นเดียวกัน นั่นคือ การเรียกร้องความเป็นเจ้าของดินแดนแถบกั้นโค (คนเกาหลีเรียกว่า กั้นโค ส่วนจีนเรียกว่า Jiandao) ซึ่งปัจจุบันอยู่ในมณฑลเหลียวตุงและมณฑลจี๋หลินของจีน

เหตุการณ์ที่ 1 จีนประกาศว่าสุสานหรือหลุมฝังศพที่ตั้งอยู่ในบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของจีนซึ่งเกาหลีอ้างว่าเป็นของอาณาจักรโคกูริว* นั้น เป็นดินแดนส่วนหนึ่งของจีนในอดีต ตามหลักฐานที่ค้นพบในงานวิจัยของศูนย์ศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเมื่อปี ค.ศ. 2002 ต่อมาจีนขอให้ยูเนสโกประกาศเป็นมรดกโลกในปี ค.ศ. 2003 คำประกาศนี้ได้สร้างความไม่พอใจแก่เกาหลี ได้ยิ่งเพราะถือว่า เป็นการบิดเบือนทางประวัติศาสตร์ที่จีนทึกทักเอาว่า อาณาจักรโคกูริวเป็นส่วนหนึ่งของจีนมานับแต่อดีตกาล ในขณะที่เกาหลีถือว่า เป็นหนึ่งในอาณาจักรโบราณของยุคสามอาณาจักร (โคกูริว แพ็กเจ และซิลลา) ของเกาหลี ทำให้เกิดการประท้วงจีนขึ้นทั่วประเทศ

แผนที่แบ่งเขตแดนในยุคสามอาณาจักร

เหตุการณ์ที่ 2 ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2009 สมาชิก คณะกรรมาธิการกิจการต่างประเทศ และการค้าของเกาหลีใต้จำนวน 50 คนได้ยื่นญัตติต่อรัฐสภาเรื่องการอ้างสิทธิ์เหนือดินแดนบริเวณกันโดว่า เป็นดินแดนของอาณาจักรโคกูริวของเกาหลี ต่อมาในเดือนกันยายน สกเดียวกัน องค์กรเอกชน 10 กลุ่มได้ยื่นเรื่องไปยังศาลโลก (International Court of Justice) เพื่อให้ยอมรับว่า บริเวณกันโด ซึ่งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีนปัจจุบันเป็นส่วนหนึ่งของดินแดนเกาหลี

แผนที่แสดงบริเวณเขตกันโด

เหตุการณ์ทั้งสองนี้เป็นประเด็นที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างประเทศและจักก่อให้เกิดความตึงเครียดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือมากขึ้นมาอีกท่ามกลางความร้อนระอุที่ส่วนนี้ของโลกเกิดการเผชิญหน้าระหว่างเกาหลีเหนือที่ทดลองระเบิดนิวเคลียร์และยิงขีปนาวุธกับประเทศต่างๆ ที่ตั้งอยู่โดยรอบมานานกว่าทศวรรษ ดังนั้น บทความนี้จะอธิบายถึงประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาอันนำไปสู่การอ้างสิทธิ์ในดินแดนที่ต่างฝ่ายต่างไม่อาจยึดหยุ่นหรือยอมให้ฝ่ายตรงข้ามเข้ามาบูรกรานหรืออ้างสิทธิ์ยึดครองแม้ว่าบริเวณนี้จะตั้งอยู่ในเขตของประเทศจีนก็ตาม

การอ้างสิทธิ์ของจีน

แต่เดิมนั้น นักประวัติศาสตร์จีนให้ความสนใจในการเขียนถึงกลุ่มชนชาวฮั่นที่มีถิ่นฐานบนฝั่งแม่น้ำเหลือง (ฮวงโห) และแม่น้ำแยงซีเกียง หรือแถบจงหยวน (ที่ราบลุ่มภาคกลางหรือที่เรียกกันว่า ในด่าน) มากกว่าที่จะบันทึกเรื่องราวของชนเผ่าที่ตั้งอยู่นอกด่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกมองโกลที่มีถิ่นที่อยู่ทางตอนเหนือและพวกแมนจูในแถบมองโกเลีย (มณฑลเหลียวหนิง จี๋หลิน และเฮอหลุงเจียง ในปัจจุบัน) จนกระทั่งชนเผ่าเหล่านี้มีกำลังอำนาจมากขึ้น และสามารถยึดครองประเทศจีนได้ทั้งหมดดังเช่นในยุคราชวงศ์หยวน และราชวงศ์ชิง ทำให้นักวิชาการจีนเริ่มให้ความสนใจศึกษาประวัติศาสตร์ของคนกลุ่มน้อยเหล่านี้อย่างจริงจัง ทั้งในด้านการก่อกำเนิดของเผ่า วิถีชีวิต และพัฒนาการของแต่ละชนเผ่าอย่างละเอียด ทั้งนี้ทั้งนั้น จุดเริ่มต้นที่สำคัญก็คือ เมื่อราชวงศ์หยวนหรือชาวมองโกลได้ครอบครองอำนาจเหนือจีนทั้งหมด

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในยุคโบราณมีการพูดถึงน้อย หรือหากจะกล่าวถึง ก็เป็นเพียงการให้ภาพกว้างๆ ของเหล่า “อนารยชน” ทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่านั้น ส่วนรายละเอียดเรื่องการก่อตั้งเป็นสังคม และความสัมพันธ์ระหว่างชนเผ่าต่างๆ และกับชาวเกาหลีนั้นได้รับความสนใจน้อยมาก ทั้งนี้ชาวฮั่นต่างคิดว่า “พวกป่าเถื่อนมักแย่งชิงความเป็นใหญ่ในหมู่กันเอง” และ “ชนเผ่าเหล่านี้ไร้ความเจริญ ต้องพึ่งพาวัฒนธรรมที่สูงเด่นของพวกฮั่น” รวมไปถึง “พวกเขาต้องเข้ามาสวามิภักดิ์ต่อราชสำนักของจีนเพื่อความอยู่รอด” นั่นเอง

พอถึงยุคราชวงศ์ฉินของจีน การขีดอาณาบริเวณของราชอาณาจักรฉินจะขึ้นไปจรดกำแพงเมืองจีนในทางตอนเหนือ (ในด่านหรือเขตจงหยวน) เท่านั้น ส่วนพวกที่อยู่บริเวณนอกกำแพงจะถูกเรียกว่า Wu Hu ซึ่งแปลว่า “ไม่ใช่คนจีน” (non-chinese) หรือหมายถึง “ชนป่าเถื่อน” (barbarian) อันประกอบด้วยชนเผ่าเร่ร่อนใหญ่ๆ เช่น เฉียงนู่ (Hsiung-nu) เฉียงเปย (Hsiung bei) ตี (Di) เชียง (Qiang) และไจ (Jie) อีกทั้งมีชนเผ่าหลัก ได้แก่ มองโกล แมนจู คีตาน วิมาน เป็นอาทิ ครอบครองความเป็นใหญ่เหนือบริเวณแถบนี้เป็นหย่อมๆ

นอกจากนี้ยังมีชนเผ่าอีกหลายเผ่า ในจำนวนนั้นมีเผ่าบูโย และโคกูริวที่นักประวัติศาสตร์เกาหลีอ้างว่าเป็นบรรพบุรุษของชนชาติเกาหลี ชนเผ่าดังกล่าวอาศัยอยู่ทางตอนเหนือของคาบสมุทรเกาหลี บางครั้งก็ทำการขยายอาณาเขตไปทางตะวันตกในแถบมณฑลเหลียวตุงและทางตอนเหนือที่เป็นบริเวณของมณฑลจี๋หลินของจีนในปัจจุบัน (ดูแผนที่เขตกันโค)

ในช่วงที่อาณาจักรโคกูริว (ปี 57 ก่อนคริสต์ศักราช – ค.ศ. 935) เรื่องอำนาจนั้น ชนเผ่าโคกูริวได้ทำการขยายดินแดนออกไปอย่างกว้างขวางทั้งทางทิศเหนือและทิศตะวันตกของคาบสมุทรและลงมาทางใต้จนถึงเมืองเปียงยางและเมืองเกซอง นักประวัติศาสตร์เกาหลีได้เขียนว่า อาณาจักรนี้ไม่ยอมอ่อนข้อให้ราชสำนักจีนที่ตั้งอยู่ในบริเวณลุ่มแม่น้ำฮวงโห โดยตั้งตัวเป็นรัฐอิสระและไม่นำพาคำขอร้องของจักรพรรดิจีนที่ให้ร่วมกันโจมตีปราบปรามชนกลุ่มน้อยเผ่าอื่นๆ เช่น ชนเผ่าเฉิงนู้ ที่มักโจมตีบริเวณในด่านอยู่เนื่องๆ ทั้งในยามปกติและในยามที่รัฐต่างๆ ของจีนทำศึกสงครามต่อกัน โดยชนเผ่าเฉิงนู้จะลักลอบเข้าไปปล้นสดมภ์และฆ่าฟันผู้คนโดยไม่เลือกเพื่อแย่งชิงอาหาร เครื่องมือเครื่องใช้ในครัวเรือน และของมีค่าทุกอย่าง นอกจากนี้ ในบางครั้งชนเผ่าโคกูริวยังอาจหาญนำกำลังพลเข้าโจมตีรัฐเยน (Yen) บริเวณแหลมเหลียวตุงซึ่งเป็นของจีนที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอาณาจักรโคกูริวเพื่อขยายอาณาเขต ดังนั้น จีนจึงรุกไล่เข้าไปโจมตีดินแดนโคกูริว จนในที่สุดสามารถยึดครองโคกูริวเป็นอาณานิคมได้เป็นผลสำเร็จ

นักประวัติศาสตร์จีนมีความคิดเห็นว่า ในยุคโบราณ คนจีนหรือชาวฮั่นมีทัศนะว่า ศูนย์กลางของอาณาจักรและอารยธรรมอยู่ที่ราชสำนักที่ตั้งอยู่บนแถบลุ่มแม่น้ำเหลือง (หรือในเมืองหลวง ซึ่งมักเปลี่ยนจากเมืองหนึ่งไปเป็นอีกเมืองหนึ่ง แล้วแต่ว่ารัฐใดจะสามารถครอบครองความเป็นใหญ่ได้) คำว่าศูนย์กลางจึงมีความสำคัญยิ่งเพราะเป็นแหล่งรวมทางการทหาร การปกครอง อารยธรรม และความเป็นเลิศในด้านความรู้ การแพทย์ ดาราศาสตร์ งานศิลปะและวิทยาการทุกแขนง ด้วยเหตุนี้ จีนในยุคนี้จึงถือว่า ตนเป็นใหญ่เหนือดินแดนอนารยชนทางภาคเหนือ และภาคตะวันออก

เฉิงเหินอู๋ และเหินอู๋อาณาจักรโคกูริว เพ็กเจ ซิลลา รวมทั้งญี่ปุ่น รัฐบาลริวเรอเหล่านี้ต้องอาศัยพึ่งพาความยิ่งใหญ่ของจีน และรับเอาอารยธรรมของจีนไปปรับใช้ในสังคมของตน อนึ่ง นักวิชาการจีนยังได้ระบุหลักฐานสำคัญว่า ผู้นำของรัฐเหล่านี้จะต้องรับสารตราตั้งจากพระเจ้ากรุงจีน และครหาในงานปราบดาภิเษก จึงจะได้เป็นกษัตริย์ปกครองดินแดนดังกล่าวได้อย่างสมบูรณ์ และจะต้องส่งเครื่องบรรณาการไปมอบให้ตามช่วงเวลาที่กำหนดเสมอ

ข้อพิพาททางประวัติศาสตร์ระหว่างจีน – เกาหลีในยุคปัจจุบัน (ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 21) ก็คือ การอ้างสิทธิ์ของนักวิชาการจีนว่า อาณาจักรโคกูริวเป็นของจีนนับแต่อดีตกาล และมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลในหนังสือประวัติศาสตร์ของตน ทั้งๆ ที่ก่อนหน้านี้จีนได้ยืนยันชัดเจนว่า โคกูริวเป็นอาณาจักรหนึ่งในสาม (ยุคสามอาณาจักร ราวปี 57 ก่อนคริสต์ศักราช – ค.ศ. 667) ของเกาหลีโบราณ อนึ่ง ในทศวรรษที่ 1980 นักประวัติศาสตร์จีนยังได้เปลี่ยนเนื้อหาอีกว่า ปูโย (ปี 500 – 494 ก่อนคริสต์ศักราช) และโคกูริวเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์จีน โดยให้เหตุผลว่า เนื่องจากชนเผ่าปูโยและโคกูริวเป็นชนกลุ่มน้อยที่อาศัยบนแผ่นดินจีน ได้สร้างสรรค์โบราณสถาน เช่น หลุมฝังศพที่ทำด้วยหิน ซึ่งเป็นเสมือนหนึ่ง “ประมิดของโลกตะวันออก” ปัจจุบัน หลุมฝังศพประเภทนี้มีมากกว่า 100 แห่งตั้งอยู่ในบริเวณที่ราบระหว่างเมืองเกานี (Guonei) และเมืองหวันดู (Wandu) ของมณฑลจี๋หลิน ซึ่งได้รับการยกย่องให้เป็นมรดกโลกจากองค์การยูเนสโก

นักวิชาการของจีนได้เริ่มต้นศึกษาประวัติศาสตร์ชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ตามชายแดนโดยรอบของประเทศ โดยได้ตั้งศูนย์วิจัยชื่อ The Research Center for Chinese Borderland History and Geography (RCCBHG) ในปี ค.ศ. 1983 ซึ่งเป็นองค์กรหนึ่งในสถาบันสังคมศาสตร์ของจีน (Chinese Academy of Social Sciences (CSS)) ศูนย์ศึกษา RCCBHG มีความสำคัญต่อประเทศจีนมาก โดยมีสมาชิกคนหนึ่งชื่อโปรตบิวโรของรัฐบาลกลางมาเป็นกรรมการของศูนย์วิจัยฯ และมีผู้นำทางการเมืองอีกหลายคนเข้าร่วมเป็นสมาชิก

อนึ่ง ศูนย์วิจัยแห่งนี้ได้ตั้งศูนย์ย่อย ชื่อ ศูนย์ศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeast Center) ขึ้นในปี ค.ศ. 1999 ต่อมาเมื่อมีการประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการกลางของพรรคคอมมิวนิสต์จีน CSS และเจ้าหน้าที่ของมณฑลสามมณฑล (เฮอหลุงเจียง จีหลิน และเหลียวตุง) มติของที่ประชุมได้กำหนดให้ตั้งโครงการศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeast Project) ในเดือนกุมภาพันธ์ ปี ค.ศ. 2002 เพื่อศึกษาค้นคว้าวิจัยแบบสหวิทยาการจีน โดยกำหนดช่วงเวลาการศึกษา 5 ปี รายงานการศึกษาของโครงการนี้ระหว่างปี ค.ศ. 2002 – 2004 มีจำนวนทั้งสิ้น 126 เรื่อง ในจำนวนนี้มีราว 70 เรื่องที่ศึกษาวัฒนธรรมโคกูริวและความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมจีน ซึ่งงานวิจัยต่างก็ยืนยันไปในทิศทางเดียวกันว่า “โคกูริวเป็นอาณาจักรที่ตั้งอยู่ในจีน จึงควรเป็นส่วนหนึ่งของจีน” โดยระบุรายละเอียดดังต่อไปนี้

อาณาจักรโคกูริวเป็นแหล่งรวมของชนเผ่าปูโยและชนกลุ่มน้อยอื่นๆ ได้แก่ ยีแมก (Yemaek) หรือวิมาน (Wiman) ฮั่น (Han) เซียนเป็อย (Xianbei) ซูเชน (Sushen) เป็นต้น อาณาจักรนี้ตั้งอยู่ในดินแดนของจีน ดังนั้น จึงไม่มีสายสัมพันธ์ใดที่เชื่อมโยงกับชนชาติเกาหลีโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่เป็นชนชั้นผู้ปกครอง อนึ่ง อาณาจักรโคกูริวก็อยู่ภายใต้การคุ้มครองของอาณาจักรฮั่นตะวันตก และต่อมาอยู่ภายใต้การปกครองของราชวงศ์ถังของจีน ซึ่งเป็นหนึ่งของราชวงศ์ที่สืบสานอำนาจของจีนอย่างต่อเนื่องตลอดประวัติศาสตร์อันยาวนาน นอกจากนี้อาณาจักรโคกูริวได้ส่งเครื่องบรรณาการเพื่อผูกสัมพันธ์ และยอมรับอำนาจและอารยธรรมจากราชสำนักของจีนอย่างสม่ำเสมอจนอาณาจักรนี้ล่มสลาย อีกทั้งประชากรของอาณาจักรโคกูริวจำนวนเกือบสามแสนคนได้อพยพไปรวมอยู่กับสังคมจีนในบริเวณลุ่มแม่น้ำเหลืองและกลายเป็นชาวฮั่นในที่สุด ประการสุดท้าย นักประวัติศาสตร์จีนเห็นว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างอาณาจักรโคกูริวกับอาณาจักรโคริว* (ค.ศ. 918 – 1392) ของเกาหลี ทั้งนี้มีนักวิชาการอ้างว่า ผู้ก่อสร้างอาณาจักรโคริวนั้นเป็นชาวฮั่นที่มาจากดินแดนของราชวงศ์ซุยและราชวงศ์ถังของจีน มิใช่สืบเชื้อสายมาจากอาณาจักรซิลลาของเกาหลีแต่อย่างใด

เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ดังที่เพิ่งกล่าวถึงนี้ได้รับการคัดค้านจากนักวิชาการชาวเกาหลีอย่างแข็งขัน ซึ่งต่างอ้างว่า อาณาจักรโคกูริวเป็นของเกาหลีและผูกพันกับการตั้งอาณาจักรโคริวโดยตรง อีกทั้งชื่อ โคกูริว ย่อมาเป็น โคริว ซึ่งหมายถึง โคเรีย หรือเกาหลีในปัจจุบันนั่นเอง ในที่นี้จะไม่ขอพิสูจน์ว่า อาณาจักรโคกูริวเป็นของใคร แต่จะกล่าวถึงความสัมพันธ์ของจีนที่มีต่อเกาหลีตั้งแต่ยุคสามอาณาจักรเรื่อยมาจนถึงคริสต์ศตวรรษที่ 19 โดยในห้วงเวลานั้นจีนถือว่าตนเป็นศูนย์กลางของโลก โดยรัฐบริวารอื่นๆ ที่ตั้งอยู่รอบข้าง เช่น โคกูริว เพ็กเจ ซิลลา หมู่เกาะริวกิว และญี่ปุ่น รวมถึงเวียตนาม สยาม พม่า ฯลฯ ต่างต้องส่งบรรณาการไปมอบให้แก่จักรพรรดิจีนในราชวงศ์ฮั่น ราชวงศ์จิน ราชวงศ์เหนือ-ใต้ ราชวงศ์สุย และราชวงศ์ถัง ความต่อเนื่องของการส่งบรรณาการในยุคนี้ขึ้นอยู่กับความเข้มแข็งของราชสำนักจีนเป็นสำคัญ แม้ว่าจีนในช่วง ค.ศ. 1 – 1000 จะมีการแย่งชิงอำนาจระหว่างรัฐต่างๆ เพื่อความเป็นใหญ่อยู่ตลอดเวลา ก่อให้เกิดการผลัดเปลี่ยนการครอบครองอำนาจ และการแบ่งแยกออกเป็นรัฐเล็กๆ เช่น ยุคสามก๊ก (ค.ศ.220 – 280) และยุค 5 ราชวงศ์ 10 อาณาจักร (ค.ศ. 907 – 960) เป็นต้น แต่รัฐบริวารรอบข้างยังคงยึดถือความเป็นผู้นำของจีนเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามอาณาจักรของเกาหลีที่ต้องพึ่งพาวัฒนธรรม ได้แก่ ดาราศาสตร์ การแพทย์ พุทธศาสนา ระบบการปกครอง ภาษาและวรรณคดี ตลอดจนกำลังทหาร ดังเช่น กรณีที่อาณาจักรซิลลาทำสงครามกับอาณาจักรโคกูริวและเพ็กเจ ได้ขอร้องให้กองทัพถังมาช่วยรบจนได้รับชัยชนะ สามารถรวมดินแดนบนคาบสมุทรเกาหลีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เรียกว่า สหพันธรัฐซิลลา (United Silla ค.ศ. 668 – 918) เป็นต้น

โลกทัศน์ของจีนได้บรรลุผลสำเร็จอย่างยิ่งใหญ่เมื่อชนเผ่ามองโกลเอาชนะพวกฮั่น เข้ายึดครองราชสำนักจีนโดยตั้งราชวงศ์หยวนขึ้น จากนั้นก็ได้แผ่แสนยานุภาพอันเกรียงไกรเข้ายึดครองจีนทั้งในด้านและนอกด่านได้ทั้งหมด อีกทั้งยังยึดครองดินแดนทางภาคตะวันตกไปจรดยุโรปและครอบครองกรุงมอสโคว์ นั่นหมายความว่า จีนเป็นศูนย์กลางในซีกโลกตะวันออกอย่างแท้จริง

ในยุคราชวงศ์หยวนนี้ตรงกับยุคอาณาจักรโคริวของเกาหลีและจีนอ้างว่า ได้ยึดครองดินแดนบนคาบสมุทรเกาหลีทั้งหมดตลอดยุคโคริว

ขอกกล่าวถึงรายละเอียดของเหตุการณ์ในยุคราชวงศ์หยวนพอสังเขปว่า มองโกลเป็นชนเผ่าเร่ร่อน เลี้ยงสัตว์ อาศัยอยู่ในแถบเทือกเขาอัลไตไปจนถึงแมนจูเรียมาช้านาน เมื่อเตมูจินรวบรวมแว่นแคว้นของสายตระกูลต่างๆ ขึ้นเป็นอาณาจักรในตอนคริสต์ศตวรรษที่ 12 ในช่วงนี้มองโกลจะมีรัฐบาลและมีวัฒนธรรมที่ดั้งเดิม ไร้ความเจริญ แต่ด้วยการเป็นนักรบบนหลังม้าที่เก่งกาจ ทำให้พวกเขามีชัยเหนือกองทัพอื่นๆ ในเอเชียจนไปถึงทวีปยุโรป ยกเว้นญี่ปุ่นเท่านั้น

เจงกิส ข่าน ผู้นำคนต่อมาได้เข้าปกครองแมนจูเรียและดินแดนทั้งหมดทางตอนเหนือ เขาได้โจมตีอาณาจักรจีนในปี ค.ศ. 1211 และยึดได้ในปี ค.ศ. 1215

เจงกิส ข่าน ได้โจมตีชนเผ่าคีตานจนพ่ายแพ้และพากันอพยพหลบหนีไปอยู่ในเกาหลีโดยข้ามแม่น้ำยาลูไปถึงเมืองเปียงยาง มองโกลขอร้องให้กษัตริย์โคริวช่วยกำจัดชนเผ่าคีตาน (ซึ่งถือว่าเป็นการติดต่อกันครั้งแรกระหว่างมองโกล - โคริว) และมองโกลเรียกร้องเครื่องบรรณาการมากมายจากโคริว เมื่อโคริวไม่ยอมจ่าย ก็ถูกขู่ว่าจะโจมตี ต่อมาเมื่อคณะทูตมองโกลกลับจากเกาหลี ได้ถูกสังหารจากชายนิรนาม มองโกลโกรธและถือเป็นข้ออ้างในการโจมตี ในปี ค.ศ. 1227 ได้ส่งทหารเข้าโจมตีเมืองทางตอนเหนือของอาณาจักรโคริว ยึดเมืองสำคัญได้หลายเมือง กษัตริย์โคริวขอทำสัญญาสงบศึกก่อนที่อาณาจักรถูกทำลาย มองโกลจึงเสนอให้เกาหลี (โคริว) ส่งหนังกา 10,000 แผ่น ม้า 20,000 ตัว ผ้าไหม 10,000 กระชอน และเสื้อผ้าทหาร 1 ล้านชุด และเด็ก/ช่างจำนวนมากไปเป็นทาส โดยฝ่ายมองโกลส่งเจ้าหน้าที่และทหาร 72 นายมาประจำตามเมืองต่างๆ ของโคริว เพื่อบังคับให้มีการส่งมอบบรรณาการ

ชอย อูย ผู้นำชนเผ่าทางตอนใต้พยายามต่อสู้เพื่อบ้านเมืองโดยไม่ท้อถอย แต่กองทัพมองโกล เข้มแข็งมากกว่า จึงไม่อาจเอาชนะได้ ต่อมาใน ปี ค.ศ. 1232 ผู้ดูแลของมองโกลเริ่มผ่อนคลายความเข้มงวดในการปกครองลง แต่ก็เกิดการต่อสู้กันขึ้น ในที่สุดพระเจ้าช็อกิม ยูนฮูสามารถฆ่านายพล

ชาร์ไต ผู้บัญชาการทหารมองโกลได้ ทำให้มองโกลจำต้องถอยทัพออกจากคาบสมุทรในตอนปลายปีนั่นเอง

มองโกลกลับมาโจมตีโคริวอีกครั้ง โดยเคลื่อนทัพรุกถึงเมืองกวางจูในปี ค.ศ. 1235 และรบรุกต่อในระหว่างปี ค.ศ. 1253 – 1257 สามารถตีพวกต่อต้านชาวเกาหลีจนแตกพ่าย มองโกลได้ยกทัพรุกต่อไปยังจังหวัดโชลลาและเผาพระไตรปิฎก ซึ่งเป็นมรดกล้ำค่าของเกาหลีที่เก็บไว้ที่วัดเฮอินซา อีกทั้งผู้คนถูกฆ่าตายนับตามเมืองต่างๆ นอกจากนั้น วัด ปราสาท และศิลปกรรมล้ำค่าถูกทำลายอย่างย่อยยับ รวมทั้งขอย อุยกี้ถูกลอบปลงพระชนม์ในปี ค.ศ. 1258 อันเป็นการสิ้นสุดการปกครองของผู้นำจากสายสกุลขอย และในปี ค.ศ. 1259 พระยุพราชซอน ถูกส่งไปเป็นตัวประกันในราชสำนักมองโกล

เมื่อกษัตริย์โคจงแห่งอาณาจักรโคริวสวรรคตในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1259 เจ้าชายวอนจงได้สืบทอดอำนาจและต้องส่งลูกไปเป็นตัวประกันในราชสำนักมองโกลอีก จากนั้นก็มีการปฏิวัติรัฐประหารในอาณาจักรโคริวอย่างต่อเนื่องอีกหลายปีต่อมา

ในปี ค.ศ. 1271 มองโกลครอบครองจีนและตั้งชื่อว่า ราชวงศ์หยวน โดยตั้งเมืองปักกิ่งเป็นเมืองหลวง ในปี ค.ศ. 1279 ก็สามารถครอบครองจีนได้ทั้งหมด กุบไล ข่านได้ตั้งตนเองเป็น “โอรสของพระเจ้า”

นโยบายของจีนต่อเกาหลียุคราชวงศ์หยวนก็คือ กำหนดให้คนเกาหลีเป็นข้าราชการมียศต่ำกว่าชาวมองโกล และตั้งสำนักแห่งชัยชนะภาคตะวันออก (Office for the Conquest of the East) ทำหน้าที่ในการวางแผนรุกรานญี่ปุ่นต่อไป แต่เมื่อทำสงครามพ่ายแพ้ญี่ปุ่น มองโกลก็ยังคงยึดครองคาบสมุทรเกาหลีทางตอนเหนือ รวมทั้งเกาะเชจู และเกาหลีต้องส่งบรรณาการ เช่น ทอง เงิน โสม และเหยี่ยวให้ราชวงศ์หยวนเป็นจำนวนมากในแต่ละปี และที่ร้ายที่สุดก็คือ เมื่อมองโกลบุกญี่ปุ่น โคริวต้องแบกรับค่าใช้จ่ายและกำลังพลทุกอย่างในการสนับสนุนการทำสงครามของพวกมองโกล

อำนาจของมองโกลครอบครองจีนเกือบหนึ่งร้อยปี ก็พ่ายแพ้แก่จู หยวนซาง ผู้ก่อตั้งราชวงศ์หมิงในปี ค.ศ. 1368 ความเก่งกล้าของจีนในยุคราชวงศ์หมิงได้ลดลงมาก รวมทั้งอิทธิพลการครอบครองโดยตรงเหนือดินแดนของชนกลุ่มน้อยอื่นก็ลดขนาดลง ทั้งนี้เป็นผลมาจากการประกาศนโยบายการอยู่อย่างโดดเดี่ยว และการที่ต้องไล่ชนเผ่ามองโกลหลายต่อหลายครั้งจนแทบไม่หลงเหลือ ทำให้ดินแดนที่เคยถูกยึดครองได้ตั้งตัวเป็นอิสระ หรือเข้าไปรวมกับชนชาติเดิม ในยุคนี้อาณาเขตของประเทศจีนจึงเหลือเพียงบริเวณลุ่มแม่น้ำฮวงโห ลุ่มน้ำแยงซีเกียง และดินแดนแถบตะวันตกไปจนถึงที่ราบสูงชิงไฮซึ่งเป็นถิ่นที่อยู่ของชนชาติพันธุ์ฮั่นเท่านั้น ราชวงศ์หมิงครอบครองอำนาจเหนือจีนราว 300 ปี ในที่สุดก็ถูกพวกแมนจู ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือเอาชนะ และตั้งเป็นราชวงศ์ชิงขึ้นปกครองประเทศจีน

ราชวงศ์ชิงได้แผ่ขยายอิทธิพลไปยังดินแดนที่ตั้งอยู่นอกอาณาเขตของราชวงศ์หมิง (ชาวฮั่น) ออกไปแทบทุกทิศทาง แม้ดินแดนทั้งหมดจะไม่ใหญ่โตเมื่อเทียบกับอาณาเขตในยุคราชวงศ์หยวนของมองโกลก็ตาม แต่ก็ครอบครองดินแดนกว้างขวาง ใหญ่โตมากกว่าดินแดนของจีนในปัจจุบัน ในขณะเดียวกันก็ได้แผ่อิทธิพลเหนือดินแดนอื่นๆ รวมทั้งคาบสมุทรเกาหลีโดยเร่งรัดฟื้นฟูระบบราชการกับรัฐที่ตั้งอยู่รอบข้างให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดังเช่นที่เคยเป็นมาแต่ครั้งอดีตกาล

ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างจีนต่อเกาหลีมีดังนี้

(1) ระบบราชการ ระบบราชการเป็นระบบเก่าแก่ที่จีนมีต่อรัฐเล็กๆ ที่ตั้งอยู่โดยรอบประเทศจีน ซึ่งเริ่มต้นนับตั้งแต่ราชวงศ์ฮั่นเป็นต้นมา ดังเป็นที่ประจักษ์ว่า อาณาจักรโคกูริว เพ็ทเจ ซิลลา และญี่ปุ่นในยุคนั้นถูกกำหนดให้เป็นรัฐราชการของจีน จริงอยู่ที่ในยุคต้นนี้ ระบบราชการยังไม่ได้พัฒนาให้เป็นระบบ แต่รัฐเหล่านี้ต่างต้องพึ่งพาและลอกเลียนแบบแผนทางวัฒนธรรมและอารยธรรมของจีนตลอดเวลา

ต่อมาในยุคราชวงศ์หมิง (ค.ศ. 1368 – 1643) มีการตั้งระบบสูงต่ำของความสัมพันธ์กับต่างประเทศ โดยจีนเป็นผู้นำหรือรัฐพี่ คังนั้น เกาหลี หมู่เกาะริวกิว เวียดนาม สยาม พม่า และประเทศบริวารในเอเชียใต้ และเอเชียกลางจึงมีสถานภาพเป็นรัฐในระดับรองหรือรัฐน้อง (the status of junior members) โดยจีนเป็นศูนย์กลางของสมาคมประชาชาติทั้งหลายในเอเชีย นักวิชาการชาวยุโรปเรียกระบบการแบ่งระดับความสัมพันธ์ของจีนนี้ว่า ครอบครัวของกลุ่มประเทศ (family of nations)

คนเกาหลีเรียกความสัมพันธ์กับจีนว่า Sadae หมายความว่า รับใช้ผู้ยิ่งใหญ่ (serving the great) ในขณะที่คนญี่ปุ่นเรียกความสัมพันธ์กับจีนว่า Kyorin หมายความว่า ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน (neighborly intercourse) นั้นหมายความว่า เกาหลีจะยอมรับอิทธิพลของจีนว่ามีอยู่เหนือประเทศของตน ส่วนญี่ปุ่นจะยึดถือว่า จีนกับญี่ปุ่นมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนับตั้งแต่ตอนปลายคริสต์ศตวรรษที่ 9 เป็นต้นมา

จะเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ของจีนกับประเทศรอบข้างนั้นมีลักษณะเป็นสถานภาพที่ไม่เท่าเทียมกัน เราจึงเรียกว่า เป็นระบบรัฐบรรณาการ (tributary system) หมายถึง จักรพรรดิจีนจะให้การยอมรับและปกป้องเจ้าเมือง (feudal lord และ vassal) ทั้งที่ปกครองดินแดนที่อยู่ในและนอกประเทศจีน และรับของขวัญที่เป็นผลิตภัณฑ์พื้นเมืองเป็นบรรณาการ ซึ่งเป็นเสมือนการส่งส่วยหรือการจ่ายภาษีให้กับจีนนั่นเอง

ในยุคราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิง ความสัมพันธ์ดังกล่าวจะเป็นความสัมพันธ์แบบพิธีกรรม (ritualistic) อย่างเคร่งครัด โดยพระเจ้ากรุงจีนจะรักษาแบบแผนความสัมพันธ์นี้อย่างเป็นทางการ

ของบรรณาการที่ส่งให้จีนนั้นจะกระทำเป็นระยะๆ ที่กำหนดไว้ในปฏิทินของจีน มีการจดบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละรัฐ/ประเทศเป็นรายวัน เดือน ปี เพื่อให้สามารถรับรู้เหตุการณ์ทั้งในจีนและในประเทศราชอย่างต่อเนื่อง

การส่งบรรณาการ ขึ้นอยู่กับขนาดของรัฐ และระยะทาง เช่น

เกาหลี	- 4 ครั้งต่อปี โดยส่งทั้งหมดในตอนสิ้นปี
ริวกิว (Lui – ch'iu)	- 2 ครั้งในทุกๆ 3 ปี
เวียดนาม (Annam)	- 1 ครั้งในทุกๆ 2 ปี
สยาม	- ทุกๆ 3 ปี
พม่า – ลาว	- ทุกๆ 10 ปี

ทุกครั้งที่คณะทูตนำส่งบรรณาการ ก็จะติดตามด้วยพ่อค้านำสินค้าสิ่งของมากมายเข้าจีนโดยปลอดภัย รัฐบาลจีนจะจัดให้คณะทูตพักที่เรือนรับรอง (Common Residence for Tributary Envoys) ให้กับคณะทูตและผู้ติดตามทั้งหมด พอถึงวันฤกษ์งามยามดี คณะทูตจะนำของพื้นเมืองถวายจักรพรรดิจีน พิธีกรรมที่เป็นทางการในการรับของ คือ คุกเข่าต่อหน้าองค์จักรพรรดิ 3 ครั้ง และโบกหน้าผากลงบนพื้น 9 ครั้ง เป็นอันเสร็จสิ้นพิธี ต่อจากนั้น ทูตและพ่อค้าที่ติดตามจะเปิดตลาดขายของที่บริเวณโดยรอบของบ้านพักรับรอง 2 – 5 วัน เพื่อจำหน่ายสินค้าที่นำมา (อาจเรียกว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการค้าระหว่างประเทศของจีนในยุคนั้น) การซื้อขายจะสร้างผลกำไรมากมายให้กับคณะทูตและพ่อค้าจากต่างแดน

ต่อมา จักรพรรดิจะมอบของที่ระลึกที่มีมูลค่าสูงจำนวนมากให้แก่ทูตเพื่อนำกลับไปยังประเทศของตน และทุกคนที่ร่วมคณะจะได้รับของกำนัลด้วย

การสร้างความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการมอบบรรณาการนี้ มีค่าใช้จ่ายสูงมาก ปักกิ่งได้จัดลำดับรัฐบรรณาการเป็น 3 ระดับ เกาหลี หมูเกาะริวกิว และเวียดนามเป็นเมืองบรรณาการชั้นเอก ในกรณีของเกาหลี ต้องใช้คนถึง 200 – 300 คนไปในกลุ่มราชทูต โดยเดินทาง 750 ไมล์ ไปยังนครปักกิ่ง ซึ่งใช้เวลาราว 40 – 60 วัน ตัวอย่างเช่น ในปี ค.ศ.1808 มีเครื่องบรรณาการประกอบด้วยทองแดง 1 แสนตำลึง (taels) และของมีค่าอื่นๆ มากมาย ส่วนการต้อนรับทูตเหล่านี้ ต้องใช้คนต้อนรับราว 400 – 500 คน โดยจีนต้องเสียค่าใช้จ่ายถึง 230,000 ตำลึง คณะทูตจะอาศัยอยู่กรุงปักกิ่ง

ที่บ้านพักรับรองราว 5 เดือน ตลอดระยะเวลาที่อยู่ ก็จะเข้าเฝ้าจักรพรรดิและมีการรับ/ให้ของขวัญของกำนัลกัน แต่ที่ต้องกระทำทุกครั้งที่เข้าเฝ้าก็คือ โขกหน้าผากค้ำบลงบนพื้นในขณะที่ถวายความเคารพ

ระบบรัฐบรรณาการของจีนได้เริ่มเสื่อมลงเรื่อยๆ เมื่อจีนติดต่อกับชาติตะวันตก และญี่ปุ่นมีอิทธิพลเพิ่มสูงขึ้นในเอเชียตะวันออก จีนจึงค่อยๆ สูญเสียรัฐบรรณาการไป เช่น อาณาบริเวณ East and North of Amur and Ussuri ให้แก่รัสเซียอันเป็นผลมาจากสนธิสัญญา Treaties of Tientsin and Peking (ค.ศ. 1860) ที่บังคับให้ท่าเรือตะวันออกเก็บภาษีคงที่ และเปิดท่าเรือให้แก่ชาวต่างชาติมากขึ้น ต่อมา รัสเซียบุกและยึดบริเวณอีหฺลีได้อีกในปี ค.ศ. 1870 และการสูญเสียหมู่เกาะริวกิวให้ญี่ปุ่น (ค.ศ. 1880) เวียดนามให้แก่ฝรั่งเศส (ค.ศ. 1885) และพม่าให้แก่อังกฤษ (ค.ศ. 1886)

ต่อมาเมื่อเกิดสงครามระหว่างจีนกับญี่ปุ่น (Sino – Japanese War ค.ศ. 1894 – 1895) จีนจึงหมดอำนาจเหนือเกาหลีตั้งแต่นั้นมา

(2) การยึดครองเป็นอาณานิคม ภายหลังจีนได้รวมตัวเป็นปึกแผ่นในราชวงศ์ฉินได้แล้ว อีกทั้งได้ป้องกันการรุกรานของพวกนอกราคานด้วยการสร้างกำแพงใหญ่ขวางกั้น แต่อาณาจักรฉินก็ครอบครองอำนาจเพียงระยะเวลาอันสั้น (ปี 221 – 210 ก่อนคริสต์ศักราช) และได้สูญเสียอำนาจให้แก่ราชวงศ์ฮั่นไป เมื่อจักรพรรดิของอาณาจักรฮั่นเสร็จสิ้นภารกิจปราบปรามศัตรูภายใน ก็เริ่มส่งทหาร โจมตีชนเผ่าอารยชนทางตอนเหนือที่คอยลักลอบ โจมตีเมืองในด้านอย่างต่อเนื่องตลอดมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยามที่รัฐในด้านทำการต่อสู้ระหว่างกันและกัน กองทัพฮั่นได้โจมตีด้วยกองทัพและกำลังรบทั้งทางบกและทางทะเล ทำให้รัฐเล็กๆ ของชนเผ่าที่ตั้งอยู่ทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือพ่ายแพ้ รวมทั้งอาณาจักรโคกูริวด้วย ดังนั้นจีนจึงยึดดินแดนส่วนบนของคาบสมุทรเกาหลีเป็นของจีนและเรียกว่ามณฑลโลลางเป็นเวลาราว 1 ศตวรรษก่อนคริสต์ศักราช การยึดครองนี้เองทำให้จีนถือเป็นหลักฐานในการกล่าวอ้างว่า อาณาจักรโคกูริวเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์จีน

การแข็งข้อของอาณาจักร โคกูริวเพื่อต่อต้านอำนาจของราชวงศ์ฮั่น ได้เกิดขึ้นเป็นระยะๆ เช่นกัน โดยเมื่ออาณาจักรฮั่นอ่อนแอลงอันเป็นผลมาจากการแย่งชิงอำนาจของกลุ่มต่างๆ ในราชสำนัก แต่อาณาจักรโคกูริวก็ยังคงส่งบรรณาการไปยังเมืองหลวงของจีนอยู่เสมอๆ ซึ่งก็เป็นเช่นเดียวกับอาณาจักรเพ็กเจ และอาณาจักรซิลลาของเกาหลีที่ได้สวามิภักดิ์ต่อพระเจ้ากรุงจีนไม่เสื่อมคลาย ต่อมา เมื่ออาณาจักรฮั่นล่มสลายในราว ปี ค.ศ. 220 อาณาจักรเว่ ซึ่งเป็นหนึ่งในสามของยุคสามอาณาจักรของจีน (อาณาจักรฉู่ และอาณาจักรอู๋) ก็ยังคงขีดแผนที่ของตนไปเหนือมณฑลโกลางจนถึงปี ค.ศ. 265 จากนั้น แผนที่ของจีนก็ไม่ปรากฏการยึดครองดินแดนบนคาบสมุทรเกาหลี จนกระทั่งถึงยุคราชวงศ์หยวนและยุคราชวงศ์ชิงที่การยึดครองคาบสมุทรเกาหลีมีขึ้นอีกครั้ง

อย่างไรก็ตาม การขีดแผนที่ของนักประวัติศาสตร์จีนบนคาบสมุทรเกาหลีนั้นคงเป็นเพียงความเชื่อของตนว่า ได้ครอบครองเกาหลีในแต่ละช่วงดังที่กล่าวแล้วข้างต้น ในขณะที่นักประวัติศาสตร์เกาหลีจะมีความคิดเห็นว่า เกาหลีเป็นประเทศอิสระที่ไม่ได้ถูกยึดครองจากจีน ยกเว้นในระหว่างปี ค.ศ. 1910 – 1945 ที่ถูกญี่ปุ่นยึดครองเป็นอาณานิคมอย่างเป็นทางการเท่านั้น แต่เกาหลีก็ยอมรับว่า ได้ผูกพันด้วยการส่งบรรณาการไปให้ราชสำนักจีนเป็นประจำเสมือนเป็นบ้านพี่เมืองน้อง มากกว่าที่จะอยู่ในสถานภาพเป็นประเทศราชหรือรัฐบรรณาการตามแนวคิดของจีน

จุดยืนของเกาหลี

คนเกาหลียืนยันอย่างหนักแน่นว่า ดินแดนของอาณาจักรโคกูริวครอบคลุมไปถึงพื้นที่ที่เป็นมณฑลจี๋หลินและบางส่วนของมณฑลเหลียวหนิงของจีนในปัจจุบัน นั่นหมายความว่า สังคมเกาหลีในยุคก่อนคริสต์ศักราชมีอาณาเขตกว้างขวางลึกเข้าไปในเขตที่เรียกว่า แมนจูเรีย ที่เดียว ชาวโคกูริวได้สร้างอารยธรรมขึ้นมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลุมฝังศพที่เป็นเอกลักษณ์และมีความเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมของเกาหลีอย่างแน่นแฟ้น อีกทั้งโคกูริวก็เป็นหนึ่งในสามของยุคสามอาณาจักรของเกาหลีที่มีความผูกพันกันและกันอย่างแน่นแฟ้น นั่นคือ โคกูริวเป็นหัวใจสำคัญของประวัติศาสตร์

ชนชาติเกาหลีนั่นเอง ดังนั้น จึงเป็นสิ่งที่คนเกาหลียอมไม่ได้หากจีนจะอ้างสิทธิ์ว่า ดินแดน 2 ใน 3 ของอาณาจักร โคกูริวเป็นของจีนเพราะตั้งอยู่ในอาณาเขตของจีน

เพื่อเป็นการตอบโต้ที่จีนประกาศว่า อาณาจักร โคกูริวเป็นของจีนมานับตั้งแต่อดีต คนเกาหลีจึงได้เรียกร้องว่า ดินแดนส่วนนี้ไม่เคยเป็นของชาติใดมาก่อนในอดีตจนกระทั่งมีชนชาวเกาหลีตั้งเป็นอาณาจักรของพวกเขาไม่น้อยกว่า 700 ปีมาแล้วจนถึงเวลาที่อาณาจักรโคกูริวล่มสลายต่อมาในยุคใหม่ ชาวเกาหลีได้พากันอพยพจากจังหวัดฮัมเกียงที่ประสบทุกภิกขภัยไปอาศัยอยู่ในเขตกันโศกว่า 100,000 คนตั้งแต่ตอนปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 และเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ภายหลังที่ญี่ปุ่นบุกยึดคาบสมุทรเกาหลีเป็นอาณานิคมในระหว่างปี ค.ศ. 1910-1945 โดยประมาณว่า มียอดรวมกว่า 2 ล้านคน

เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในช่วงนี้ที่สำคัญก็คือ เมื่อญี่ปุ่นทำสงครามและได้รับชัยชนะเหนือจีนในปี ค.ศ. 1895 ญี่ปุ่นได้รับสิทธิในการ “ดูแล” เกาหลีแทนจีนทั้งหมด แต่รัสเซียกลับขยายอิทธิพลมายังเกาหลี ก่อให้เกิดสงครามระหว่างญี่ปุ่นกับรัสเซียขึ้นในปี ค.ศ. 1905 ญี่ปุ่นเป็นฝ่ายมีชัยอีก จึงได้รับสิทธิขาดในการ “จัดการ” กับเกาหลีแต่เพียงชาติเดียว สิทธิเหนือคาบสมุทรเกาหลีนี้ได้รับความเห็นชอบจากสหรัฐอเมริกาด้วย ต่อมา ญี่ปุ่นเซ็นสนธิสัญญาอูลสะ (Eulsa treaty) ในปี ค.ศ. 1905 ห้ามมิให้เกาหลีทำสนธิสัญญาและมีความสัมพันธ์ทางการทูตกับชาติใดๆ โดยปราศจากการรับรู้ของญี่ปุ่น

นักประวัติศาสตร์เกาหลีต่างไม่ยอมรับสนธิสัญญาอูลสะโดยกล่าวหาว่าญี่ปุ่นบีบบังคับให้พระเจ้าโคจงแห่งอาณาจักร โชซอนเซ็นสนธิสัญญาที่ไม่เป็นธรรม จึงเป็นสนธิสัญญาที่ไม่ถูกต้องและไม่มีผลตามกฎหมายเพราะเกาหลีซึ่งมีรัฐบาลที่มีอำนาจเต็มในการปกครองประเทศไม่ได้กระทำด้วยความสมัครใจ

ต่อมา ในวันที่ 4 กันยายน ค.ศ. 1909 ญี่ปุ่นกับจีนได้ลงนามในอนุสัญญากันโต (Gando Convention) ที่ระบุว่า จีนมีอำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือของกันโต (ซึ่งเคยเป็นของเกาหลีมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาล) เพื่อแลกกับสิทธิการสัมปทานการก่อสร้างในตอนใต้ของแมนจูเรีย นั่นหมายความว่า ญี่ปุ่นได้ลงนามแทนเกาหลีในการยกดินแดนกันโตให้กับจีนอันเป็นผลมาจากสนธิสัญญาอุลสะโดยที่เกาหลีไม่ทราบเรื่อง ดังนั้น คนเกาหลีจึงประกาศว่า อนุสัญญากันโตไม่ชอบธรรมและไม่มีผลบังคับใช้เช่นกัน

หนึ่ง เขตกันโตนี้ประกอบด้วย อำเภอฮันเปียน ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของคนเกาหลีจำนวน 840,000 คนในปัจจุบันที่จีนประกาศให้เป็นเขตอำเภอปกครองตนเองของชาวเกาหลี บริเวณนี้ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของมณฑลจี๋หลิน

เนื่องในวันครบรอบ 100 ปีของการเซ็นอนุสัญญากันโตในปี ค.ศ. 2009 นี้ กลุ่มชาวเกาหลีใต้ ผู้รักชาติ อันประกอบด้วยสมาชิกรัฐสภา นักวิชาการ กลุ่มองค์กรเอกชน และคนเกาหลีส่วนหนึ่งจึงยื่นให้ศาลโลกพิจารณาว่า บริเวณเขตกันโตเป็นดินแดนของเกาหลีตั้งแต่ครั้งโบราณกาลมาแล้ว ที่เป็นของจีนก็เพราะการกระทำที่ไม่เป็นธรรมของจักรวรรดินิยมญี่ปุ่นในอดีตที่ทำให้เกาหลีต้องสูญเสียดินแดนของตนไปนั่นเอง ในขณะที่รัฐบาลเกาหลีได้ไม่แสดงท่าทีใดๆ เพราะเกรงว่าเรื่องนี้จะนำไปสู่ความขัดแย้งกับรัฐบาลจีนขึ้น

กล่าวโดยสรุป ข้อพิพาทเรื่องดินแดนมักเป็นผลมาจากมรดกแห่งความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในอดีต ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทั่วโลกโดยแต่ละฝ่ายต่างพยายามหยาบยกหลักฐานที่ตนมีอยู่มาโต้แย้งกันและกัน ข้อพิพาทดังกล่าวไม่อาจแก้ไขให้หมดไปได้เพราะบริบทของกาลเวลาและกฎระเบียบของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต ทำให้เป็นปัญหาที่ยืดเยื้อเรื่อยมาจนถึงทุกวันนี้ เพราะหาข้อสรุปที่เป็นประโยชน์ต่อคู่กรณีทั้งสองฝ่ายไม่ได้ ผู้ที่ต้องรับเคราะห์กรรมก็คือคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่อยู่ในดินแดนข้อพิพาท ในกรณีนี้คือ คนเชื้อสายเกาหลีในเขตปกครองตนเองอำเภอฮัน

เขียนที่จะถูกทั้งคนและรัฐบาลจีนตั้งข้อรังเกียจและกีดกัน อาจทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ไม่มีความสุข
สุขในการดำรงชีวิตประจำวันก็ได้

หรือคนเกาหลีได้กำลังเล่นกับไฟ...

* โคกูริวเป็นการอ่านตามตัวเขียนในภาษาอังกฤษ (Koguryo) แต่คนเกาหลีจะออกเสียงว่า โคกูริยอ เช่นเดียวกับคำว่า โคริว
เป็น โคริยอ

อ้างอิง

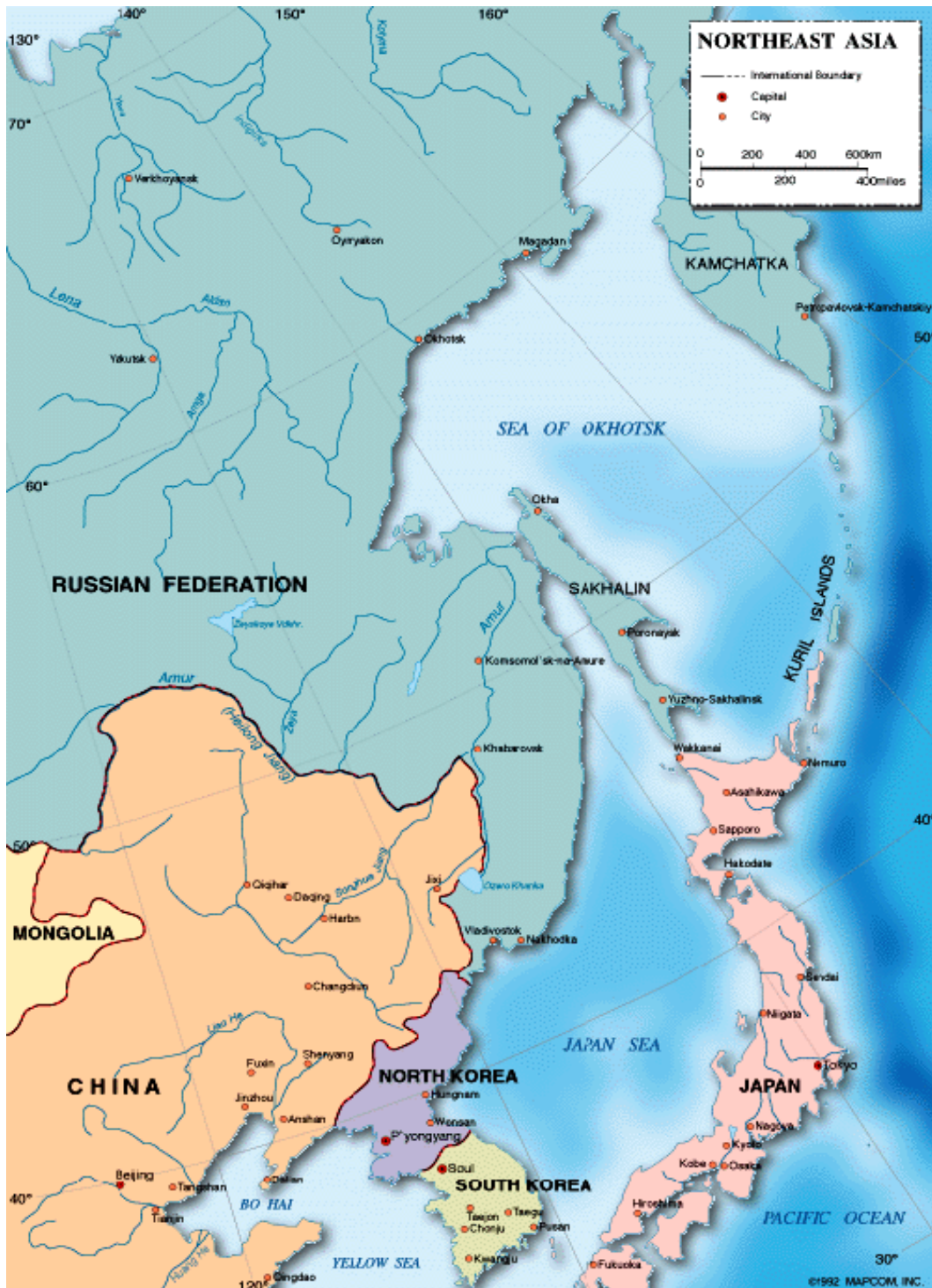
- Do Je-hae, “NGOs Go to International Court to Reclaim Gando,” Korea Times,
September 8, 2009.
- “China’s Ancient Koguryo Kingdom Site Added to World Heritage List,” People Daily
Online. July 2, 2004.
- Yoon Hwytak, “China’s Northeast Project and Korean History,” and Lee Soon-keun,
“On the Historical Succession of Koguryo in Northeast Asia,” Korea Journal vol.45 no.1
(Spring 2005).
- Park Sun-young, “China’s Northeast Asia Project: Launch of a History War?” Korea
Focus. vol.12 no.5 (September – October 2004).
- Woo-kuen Han, The History of Korea. Honolulu: University Press of Hawaii, 1974.
- Bodo Wiethoff, Introduction to Chinese History: From Ancient Times to 1912. London:
Thames and Hudson, 1971.

- Korea Historical Research Association, A History of Korea. Translated by Joshua Van Liew. London: Saffron Books, 2005.

ผู้เขียน รองศาสตราจารย์ ดร. ดำรงค์ ฐานดี
 ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 ตุลาคม 2552

แผนที่แสดงอาณาจักร โคกูริว

แผนที่เอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ

ปฏิทินเปรียบเทียบประวัติศาสตร์

	จีน	เกาหลี	ญี่ปุ่น
ก่อนคริสต์ศักราช			
5000	ยุคทองแดง	ยุคทองแดง	ยุคโจมง
2000	ราชวงศ์เซี่ย (2000 - 1500)	อาณาจักรโคโซซอน	
	ราชวงศ์โจว (1027 - 770)		
1000	ยุคฤดูใบไม้ผลิใบไม้ร่วง (770-476)		
500	ราชวงศ์ฉิน (221 - 210)	ยุคเหล็ก/ปฐุโย	ยุคยาโยย
	ราชวงศ์ฮั่นตะวันตก (206 ก่อน ค.ศ. - 24)		
100		ยุคสามอาณาจักร	
		ซิลลา (58 ก่อน ค.ศ. - 935)	
		โคกูริว (37 ก่อน ค.ศ. - 668)	
		เพ็กเจ (18 ก่อน ค.ศ. - 663)	
คริสต์ศักราช			
	ราชวงศ์ฮั่นตะวันออก (25 - 220)		
200	ยุคสามอาณาจักร (220 - 280)		
	อาณาจักรจิน (280 - 420)		สมัยยามาโด้ (300)
500	ราชวงศ์สุย (581 - 618)		สมัยอาสุกะ (593 - 645)
600	ราชวงศ์ถัง (618 - 907)	สหพันธรัฐซิลลา (668 - 918)	สมัยนารา (645 - 794)
900	ราชวงศ์ซ่ง (960 - 1279)	อาณาจักรโคริว (919 - 1392)	สมัยเฮอัน (974)
1200	ราชวงศ์หยวน (1271 - 1368)		สมัยคามากุระ (1192)
1300	ราชวงศ์หมิง (1368 - 1644)	อาณาจักรโชซอน (1392 - 1910)	สมัยมุโรมาจิ (1138)
1600	ราชวงศ์ชิง (1646 - 1911)		สมัยอาซุจิ-โมโมยาม่า (1573)
			เอโดะ - โทกุกาวา (1603 - 1868)
1800 - 1900			สมัยเมจิ (1868 - 1912)

เปรียบเทียบจำนวนประชากรชั้นกับเกาหลีในเขตเทศบาลต่างๆ ในอำเภอขันเบียน

	Population ('000)	Han (%)	Koreans (%)
Yanji	389.5	39.19	58.64
Tumen	136	41.18	57.29
Dunhua	481.9	92.84	4.51
Hunchun	212	48.40	41.92
Longjing	261.3	31.75	67.11
Helong	223.8	43.80	55.18
Wangqing	262.5	66.84	29.85
Antu	217.4	75.27	22.07
Yanbian	2,184	58.54	38.55

เมือง Yanji เมืองหลวงของอำเภอเขตปกครองตนเองขันเบียน มณฑลจี๋หลินของจีน

หลุมฝังศพโคกูริว

Capital Cities and Tombs of the Ancient Koguryo Kingdom